

Utlåtande 2007:92 RI (Dnr 007-953/2007)

Skärpta riktlinjer för alkoholrepresentation

Motion av Yvonne Ruwaida och Stefan Nilsson (båda mp) (2007:9)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2007:9) av Yvonne Ruwaida och Stefan Nilsson (båda mp) anses
besvarad med vad föredragande borgarrådet anför.

Föredragande borgarrådet Kristina Axén Olin anför följande.

Ärendet

Yvonne Ruwaida och Stefan Nilsson (båda mp) föreslår i en motion (2007:9) av den 7 mars 2007 att en ny policy för stadens alkoholrepresentation tas fram. Policyn föreslås gälla inom stadens samtliga verksamheter, dvs. även inom stadens bolag. Motionärerna föreslår vidare ett generellt förbud mot alkoholrepresentation under dagtid, vid representation i hemmet och i samband med upphandlingar. Avslutningsvis föreslås att en ny policy enligt dessa riktlinjer ska garanteras spridning till samtliga berörda i staden.

Beredning

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret framhåller att staden och dess bolag redan har en väl fungerande policy för representation, vari ingår restriktiva regler för alkohol i samband med representation. Hittillsvarande policy har enligt kontoret fungerat väl i berörda avseenden och är väl känd inom staden. Icke desto mindre pågår för närvarande ett arbete inom stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB med att, i samband med uppdraget att minska antalet policydokument, slå samman policyn mot mutor med representationspolicyn. Liksom hittills kommer policyn att vara restriktiv när det gäller alkohol i samband med

representation. Motionärernas övriga yrkanden är enligt kontoret redan uppfyllda.

Mina synpunkter

Jag delar till fullo motionärernas goda intentioner. Det är av väsentlig betydelse att representation inom stadens samtliga verksamheter följer tydliga och återhållsamma riktlinjer. Lika viktigt är det emellertid att policies och riktlinjer är formulerade på ett sätt som upplevs som legitimt, för att säkerställa att de faktiskt efterlevs. Det är därför angeläget att utarbeta riktlinjer som, utan att de upplevs som alltför kategoriska, är effektivt restriktiva.

Som framgår av vad stadsledningskontoret anför tenderar dock motionen att slå in öppna dörrar – stadens nu gällande representationspolicy har restriktiva regler avseende alkohol, har fungerat väl och är väl känd inom stadens verksamheter. Motionärernas yrkanden är således i allt väsentligt redan tillgodosedda. Dessutom pågår ett arbete med att sammanföra representationspolicyn med policyn mot mutor. Det finns ingen anledning att förmoda annat än att det arbetet resulterar i en välavvägd restriktiv hållning till förekomsten av alkohol i stadens representation. Jag kan därför inte se att motionen föranleder några insatser utöver vad som redan pågår och vill därför föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Bilaga

Motion (2007:9) av Yvonne Ruwaida och Stefan Nilsson (båda mp) om skärpta riktlinjer för alkoholrepresentation

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. en ny policy tas fram för stadens alkoholrepresentation
2. den nya policyn skall gälla inom all stadens verksamhet, d.v.s. även i de kommunala bolagen
3. representation med alkohol skall inte förekomma dagtid
4. representation i hemmet skall inte förekomma
5. representation i samband med upphandlingar skall inte förekomma
6. en ny policy garanteras spridning till alla berörda i staden
7. därutöver anför följande:

När en ny alkoholpolicy utarbetas finns det inga anledningar till att behålla de gummiparagrafer som finns i nuvarande policy. En ny policy ska bygga på principerna om nolltolerans mot all alkohol dagtid och att var och en betalar för sin alkohol på kvälls-

tid. När gummiparagraferna är borttagna blir dessutom den grannliga uppgiften att avgöra vad som till exempel räknas som "undantagsfall" avgjort enklare.

I den nya representationspolicy som ska sammanföras med policyn mot mutor är det av största vikt att alkoholkonsumtion på arbetstid inte ses som en mötes/umgängesform utan som en arbetsmiljöfråga. På en modern arbetsplats ska alkohol inte förekomma, inte minst med hänsyn till dem som har alkoholproblem. Det räcker inte att alkoholfritt alternativ finns och serveras i liknande glas; någon med alkoholproblem kommer med stor sannolikhet ändå välja det alkoholhaltiga alternativet. Idag är vanligt förekommande att det serveras vin och öl vid avtackningar och högtidsdagar under dagtid. Ett upphörande skulle underlätta betydligt för personer som har problem med alkohol. Alla stadens medarbetare ska kunna lita på att deras kollegor alltid är nyktra på arbetstid.

Reglerna bör även skärpas för representation med alkohol kvällstid. Vid intern representation, som personalfester mm, bör de drycker som bjuds vara alkoholfria medan var och en betalar för eventuella alkoholhaltiga alternativ. Vid extern representation ska starksprit aldrig förekomma.

Talet om hänsyn till utländska gäster i nuvarande policy är alltför ängsligt. Alkoholens skadeverkningar torde vara väl kända även utanför Sveriges gränser, och här har Stockholm en chans att utmärka sig som en modern förhandlingspartner och/eller värd som vågar säga nej till berusningsmedel.

Stockholm bör också följa Skatteverkets exempel att räkna representation i hemmet som privat gästfrihet och alltså inte tillåta någon representation i hemmet inom stadens verksamheter.

Representation i samband med upphandlingar skall heller inte förekomma. Stockholms stad köper årligen varor och tjänster för cirka 11 miljarder kronor. Inköpen görs i enlighet med Lag om offentlig upphandling (LOU). Vid upphandlingarna har stadens anställda att följa Lag (1994:615) om ingripande vid otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling. Ett otillbörligt beteende kan t ex vara representation vid pågående upphandling, om representationen påtagligt snedvrider förutsättningarna för konkurrens vid upphandlingen. I nu gällande policy står att "Stadens förvaltningar och bolag skall vara mycket restriktiva med representation i samband med upphandlingar". Den nya policyn ska gå ett steg längre och helt upphöra med möjligheten till representation under pågående upphandling.

Det är viktigt att en ny och striktare policy för representation sprids till alla berörda i stadens verksamheter.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Carin Jämtin* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi anser att intentionerna i motionen är mycket bra. Staden ska ha mycket restriktiva regler för alkohol vid framförallt intern men även extern representation. Vi tog för drygt ett år sedan fram en policy mot alkohol och droger där det bland annat framgår att Stockholms stad ska vara en alkohol- och drogfri arbetsplats och att det inte är tillåtet att vara påverkad av alkohol eller droger under arbetstid.

Vi tycker att det är positivt att staden i huvudsak redan har de restriktiva regler som motionen efterfrågar och vi anser att det är väldigt viktigt att se till att dessa regler är väl kända och att de efterlevs.

Det är samtidigt viktigt att i möjligaste mån hålla nere antalet styrdokument så vi ser inget egenvärde i att tillskapa ytterligare ett som reglerar de frågor motionären efterlyser. De behandlas redan på ett utförligt sätt i befintliga policydokument.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2007:9) av Yvonne Ruwaida och Stefan Nilsson (båda mp) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anfört.

Stockholm den 30 maj 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin*, *Tomas Rudin*, *Teres Lindberg* och *Malte Sigemalm* (alla s) och *Inger Stark* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Yvonne Ruwaida och Stefan Nilsson (båda mp) föreslår i en motion till kommunfullmäktige av den 7 mars 2007 att en ny policy för stadens alkoholrepresentation tas fram. Policyn föreslås gälla inom stadens samtliga verksamheter, dvs. även inom stadens bolag. Motionärerna föreslår vidare ett generellt förbud mot alkoholrepresentation under dagtid, vid representation i hemmet och i samband med upphandlingar. Avslutningsvis föreslås att en ny policy enligt dessa riktlinjer ska garanteras spridning till samtliga berörda i staden.

BEREDNING

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret. Inom stadsledningskontoret har motionen beretts av juridiska avdelningen, som haft underhandskontakter med Stockholms Stadshus AB och ett antal av stadens förvaltningar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 maj 2007 har i huvudsak följande lydelse.

En policy måste vara överblickbar, ha legitimitet och vara väl känd bland de anställda samt de förtroendevalda. FN pågår ett samarbete mellan stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB med framtagande av en sammanhållen policy som omfattar såväl policy mot mutor som policy ang. representation i vilken frågan om alkohol vid representation ingår.

Hittillsvarande policies inom dessa områden, inkl dagens policy för representation har fungerat väl. Som ett exempel kan nämnas policyn mot mutor, som likaledes utgår från en mycket restriktiv inställning, som har varit förebild för andra offentliga organ och där rättsutvecklingen nu börjar komma ifatt vad som sedan lång tid redan gäller för staden och dess bolag. På samma sätt förhåller det sig med representationspolicyn. Den nuvarande policyn framtogs efter gemensamt arbete mellan staden och dess bolag och har i praktiken lett till en mycket restriktiv tillämpning när det gäller alkohol vid representation.

Den övergripande slutsatsen kan dras att de möjligheter till undantag som finns i nuvarande policy i vissa speciella fall inte har missbrukats av staden eller dess bolag. Att införa en policy som är "absolut" kan lätt förringa policyns legitimitet och därmed efterlevnad. Policyn bör vara sådan att den följs även när de anställda själva står för "avtackningen" på jobbet. Var gränsen ska gå är naturligtvis en grannliga bedömning som får hanteras i arbetet på den policy som redan pågår. I övrigt är motionärernas yrkanden redan uppfyllda.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2007:9

2007:9

Motion av Yvonne Ruwaida och Stefan Nilsson (båda mp) om skärp riktlinjerna för alkoholrepresentation

Dnr 007-953/2007

Stadens nu gällande policy för representation är från 1997, med undantag för några förtydliganden som gjordes 1999. I flera fall innehåller policyn rena gummiparagrafer; som att starksprit i och för sig inte skall förekomma men att "undantag kan göras när sedvänja och kutym kräver det". Representation mellan förvaltningar och bolag skall "enbart förekomma vid speciella tillfällen" – men dessa kan enkelt beslutas av förvaltningschef eller VD.

Ett av de viktigaste skälen till att Stockholms stad behöver skärpta regler för representation är hänsynen till dem som har alkoholproblem. I policyn från 1997 gäller att alkoholfria alternativ ska serveras i likadana glas som alkoholhaltiga drycker – så att den som väljer alkoholfritt inte ska behöva utmärka sig för detta. I dag kan och bör vi gå längre. På en modern arbetsplats är det inte OK att servera alkohol dagtid – det må sedan gälla extern eller intern representation. Ungefär 300 000 människor i Sverige bedöms ha alkoholproblem, enligt Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN). Endast en mindre del av dessa är kända av myndigheter och vårdinstanser. Män är kraftigt överrepresenterade, men det är i gruppen kvinnor 50-75 år som den kraftigt ökade alkoholkonsumtion på senare år märks allra tydligast.

Det är viktigt att ha en arbetsmiljö som fungerar för alla människor. Att inte, som i dag är vanligt förekommande, servera vin och öl vid avtackningar och högtidsdagar under dagtid skulle kunna underlätta betydligt för personer som har problem med alkohol. Reglerna bör även skärpas för representation med alkohol kvällstid. Vid intern representation, som personalfester mm, bör

de drycker som bjuds vara alkoholfria medan var och en betalar för ev. alkoholfria alternativ.

Det är inte heller så att ”sedvänja och kutym” kräver att Stockholms stad serverar alkohol vid representation. När svenska delegationer besöker andra länder är det normalt att respektera de normer som råder där – det är det naturligtvis också för utländska gäster som kommer till Stockholm.

Den nu gällande representationspolicyn för Stockholms stad anger att ”Representation i hemmet skall inte förekomma annat än i rena undantagsfall”. Det är ytterligare en gummiparagraf som bör skärpas. I dag gäller att i all representation skall verifikationer tydligt ange syftet med representationen och vilka som deltagit mm. Kvitton skall bifogas i original. Med tanke på dylika krav på hur betalningsunderlagen ska se ut anser vi att representation i hemmet inte skall förekomma i stadens verksamheter, inklusive bolagen. Skatteverket betraktar dessutom i regel representation i hemmet som privat gästfrihet och beviljar inte avdrag för moms.

Representation i samband med upphandlingar skall heller inte förekomma. Stockholms stad köper årligen varor och tjänster för cirka 11 miljarder kronor. Inköpen görs i enlighet med Lag om offentlig upphandling (LOU). Vid upphandlingarna har stadens anställda att följa Lag (1994:615) om ingripande vid otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling. Ett otillbörligt beteende kan t ex vara representation vid pågående upphandling, om representationen påtagligt snedvrider förutsättningarna för konkurrens vid upphandlingen. I nu gällande policy står att ”Stadens förvaltningar och bolag skall vara mycket restriktiva med representation i samband med upphandlingar”. Här anser vi att man bör gå ett steg längre och helt upphöra med möjligheten till representation under pågående upphandling.

Det är viktigt att en ny och striktare policy för representation sprids till alla berörda i stadens verksamheter.

Mot denna bakgrund yrkar vi att

8. en ny policy tas fram för stadens alkoholrepresentation
9. den nya policyn skall gälla inom all stadens verksamhet, d.v.s. även i de kommunala bolagen
10. alkoholrepresentation med alkohol skall inte förekomma dagtid
11. alkoholrepresentation i hemmet skall inte förekomma

12. alkoholrepresentation i samband med upphandlingar skall inte förekomma
13. en ny policy garanteras spridning till alla berörda i staden.

Stockholm den 8 mars 2007

Yvonne Ruwaida

Stefan Nilsson